

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

44. TÝDEN (26.10.2026)

Kateřina Kovaříková a Kamil Holý

Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách CARC: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Poslední týden letošního monitoringu byl poměrně pestrý. Vyskytují se mšice (zelná, broskvoňová a další), molice, třásněnky, svilušky. K vidění bylo také pár dřepčíků a klopušek a překvapivě také malé housenky. Zatímco mšice a molice stále naletují do zelenin, u třásněnek v cibuli k osídlení nových mladých cibulek nedochází. Ojediněle ještě spatřeno několik poletujících bělásků. Dospělci osenice polní jsou také stále aktivní, a to s různou intenzitou podle lokalit. Škodit tedy mohou housenky osenic a jiných mûr. I teplota půdy již pomalu, ale stabilně klesá, takže bude docházet k útlumu aktivit u drátovců.

Brukvovitá zelenina - mšice zelná a broskvoňová stále nalétají do brukví a tvoří zde kolonie. Jsou jen více ukryté v úžlabí listů či v hlávkách. U molic je to v podstatě stejné, jsou vidět hlavně dospělci (naletují na dříve ošetřené porosty), mladší vývojová stadia dle lokalit. Molice teď napadají zejména kapusty, kde se jim daří dobře ukrývat ve zkadeřených listech. Na hlávkovém zelí byly pozorovány třásněnky. Dřepčíků bylo pozorováno jen pár jedinců.

Ostatní zelenina - na listech celeru stále žijí svilušky chmelové (dle lokalit), ale kolonie jsou malé. Lokálně také škodí hraboši. Třásněnky byly monitorovány pouze na cibulích s předchozím výskytem, na nově vzešlých malých cibulích zaznamenány nebyly. Listy špenátu bývají viditelně poškozené od housenek, vyskytují se také mšice. Dále hrozí žír od osenic a případně v omezené míře také od dalších housenek.

Riziková: mšice, molice, třásněnky, osenice a jiné housenky, svilušky, hraboši, drátovci...

Mšice zelná

- nálet zakladatelek a nárůst kolonií. I po postřicích se stále objevují nové. Jsou teď více ukryté v hlávkách zelí, kam se i špatně dostane postřik.

Monitoring - prohlédnout zejména srdéčka zelí a spodní stranu listů.

Ochrana - při výskytu postřik.

Osenice polní

- dospělci stále aktivní (záchyty v lapácích). Monitorovat výskyt housenek.

Monitoring - housenky většinou ukryté v půdě v okolí rostliny nebo v paždí listů, žír v noci. Přítomnost se pozná podle požerků, na celeru např. požrané dolní části řapíků.

Ochrana - ošetření proti nejmladším housenkám, které žerou na nadzemních částech. Starší housenky zůstávají trvale v půdě - ochrana nefunguje. Housenky jsou aktivní v noci - postřik navečer nebo v nočních hodinách.

Molice vlašovičnicková

- pozor na zdroje z napadených brukví a meziplošin.

Monitoring - spodní strana listů brukvovitých zelenin.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Podle početnosti postřik.

Zápředníček polní

- počty v lapácích nulové, nebyly ani nálezy housenek.

Monitoring - dospělci ve feromonových lapácích nebo vizuálně na rostlinách. Zeleně zbarvené housenky na spodní straně listů.

Ochrana - sítě znemožní kladení. Ošetření proti nejmladším housenkám před objevením škod.

Dřepčící rodu *Phyllotreta*

- aktuálně výskyt minimální. Chladné počasí jim nevyhovuje.

Monitoring - dospělci na vrchní i spodní straně listů, v chladu se ukrývají v půdě - sledovat i míru poškození listů.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Nezakryté porosty ošetřit proti dospělcům.

Třásněnky

- výskyt na starší cibuli (dospělci i nymfy) a také v hlávkovém zelí - monitorovat porosty.

Monitoring - jsou většinou ukryté mezi listy u báze. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - při viditelném poškození postřik.

Sviluška chmelová

- aktuálně zaznamenán výskyt na listech celeru, další vývoj dle počasí, ale nepředpokládá se namnožení a růst kolonií.

Monitoring - dospělci i nymfy na spodní straně listů, kde vytvářejí pavučinky. Posáté rostliny žloutnou. Malá velikost - použít lupu.

Ochrana - důležité je ošetřit spodní stranu listů akaricidy nebo oleji.

Drátovci

- letos velmi hojní. Činnost ustává až s poklesem teploty půdy pod 5 °C.

Monitoring - půdní výkopky, návnadové pasti, případně viditelné poškození podzemních orgánů rostlin.

Ochrana - pokud možno včasná sklizeň na rizikových pozemcích.

Užitečné organismy

- aktuálně nízká aktivita, vyskytují se hlavně pavouci

Svilušky jsou velmi malé a snadno se přehlédnou. List celeru.

Dřepčíků bylo ve 44. týdnu minimum (hořčice).

Bulva celeru vykousaná hraboši (vpravo). Detail další dutiny s exkrementy (vpravo).

Mšice zelná (vlevo) a mladá housenka běláška (vpravo), kedlubny.

Mšice (vlevo) a celkový pohled na špenát poškozený housenkami (vpravo).

Molice (vlevo) jsou v kapustě dobře chráněné. Dospělec třásněnky (vpravo), zelí.

Pavouk běžník vzhledem připomíná kraba, nestaví síť a je aktivní lovec.